

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 ביולי 2016

1055

כ"ח בסיוון התשע"ו

עמוד

1116 הצעת חוק הדרכונים (תיקון מס' 7), התשע"ו-2016

הצעת חוק הדרכונים (תיקון מס' 7), התשע"ו-2016

1. תיקון סעיף 5 בחוק הדרכונים, התשי"ב-1952¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 5 –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שנתיים" יבוא "חמש שנים" ובמקום "משנתיים" יבוא "מחמש שנים";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום הרישה עד המילים "לתקופות נוספות" יבוא "קבע השר לתעודת מעבר תקופה קצרה מחמש שנים, רשאי הוא להאריכה לתקופות נוספות".
2. אחרי סעיף 6ב לחוק העיקרי יבוא:
- "חובת בעל מסמך 1.66. אדם שניתן לו דרכון או תעודת מעבר (להלן – מסמך נסיעה), חייב לנקוט אמצעים סבירים לשם שמירה על מסמך הנסיעה ולשם מניעת שימוש לרעה בו."

ד ב ר י ה ס ב ר

לא ניתן לבצע הארכת תוקף של תעודת מעבר על גבי התעודה הקיימת ולכן, כאשר נדרשת הארכת תוקף של תעודת מעבר ביומטרית, מונפקת תעודת מעבר ביומטרית חדשה על כל המשמעת מכך: תהליך מלא של אימות זהות, הגשת בקשה ונטילת אמצעים ביומטריים בהתאם לחוק הביומטריה, התקנות והצו שנחקקו מכוחו. הליך זה מביא לעומס רב בעבודת לשכות רשות האוכלוסין וההגירה, בזבוז משאבים ואי נוחות לציבור, הנאלץ להמתין בתורים ארוכים בלשכות. בנוסף, אין ערך מוסף או טעם מהותי להוראות הדורשות את החלוקה של תקופת תוקפה של תעודת מעבר לשלושה פרקי זמן כאמור לעיל.

לכן, מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק ולקבוע, כי תקופת תוקפה של תעודת מעבר תהיה, ככלל, למשך חמש שנים, ולהסמיך את שר הפנים להורות על הנפקת תעודת מעבר מסוימת או סוג מסוים של תעודות מעבר, לתקופה קצרה מחמש שנים. עוד מוצע לקבוע כי אם הורה השר כאמור, הוא יהיה רשאי להאריך את תוקפה של תעודת המעבר לתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על חמש שנים מהיום שניתנה.

סעיף 2 בשנים האחרונות חל גידול במקרי אבדן וגניבת דרכונים או תעודות מעבר (להלן – מסמכי נסיעה), והתרחבה התופעה של מכירת דרכונים ישראלים בחוץ לארץ, המביאה לעלייה בזיוף הדרכונים הישראליים.

בשנת 2013 דווחו 18,968 מקרי אבידה של מסמכי נסיעה ו-3395 מקרי גניבה של מסמכים כאמור, בשנת 2014 דווחו 21,870 מקרי אבידה של מסמכי נסיעה ו-3402 מקרי גניבה, ובשנת 2015 דווחו 26,851 מקרי אבידה של מסמכי נסיעה ו-3554 מקרי גניבה.

סעיף 1 סעיף 2(ב) לחוק הדרכונים, התשי"ב-1952 (להלן – החוק), קובע למי תינתן תעודת מעבר. מדי שנה בשנה ניתנות מכוח הסעיף כ-20,000 תעודות מעבר למי שאינם אזרחים ישראלים ובמקרים מסוימים גם לאזרחים ישראלים.

סעיף 5 לחוק קובע כדלקמן:

"תקופת תוקפה של תעודת מעבר

5. (א) תקופת תוקפה של תעודת מעבר היא שנתיים מיום שניתנה, ואולם רשאי השר להורות על הנפקת תעודת מעבר מסוימת או סוג מסוים של תעודות מעבר לתקופה קצרה משנתיים.

(ב) השר רשאי להאריך את תוקפה של תעודת מעבר לתקופות נוספות, ובלבד שסך כל תקופות תוקפה של התעודה לא יעלה על חמש שנים מהיום שניתנה."

בהתאם לסעיף 5 לחוק, תעודת מעבר ניתנת כיום לתקופה של שנתיים, לכל היותר, עם אפשרות להארכת תוקפה לשנתיים נוספות ולאחר מכן לשנה נוספת, כלומר, לתקופה מצטברת של עד 5 שנים.

בהתאם לכך בתום תקופת תוקפה של תעודת מעבר, פונה בעל התעודה ללשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבקשה להארכתה. מכך יוצא כי הנפקת תעודת מעבר לתוקף המרבי שלה שהוא 5 שנים, מחייבת את המבקש להגיע ללשכה לפחות שלוש פעמים.

רשות האוכלוסין וההגירה החלה להנפיק בחודש יולי 2013 מסמכי נסיעה ביומטריים במסגרת תקופת מבחן בהתאם לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 (להלן – חוק הביומטריה). במסמכי נסיעה ביומטריים

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 260; התש"ע, עמ' 271.

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "דרכון או תעודת מעבר (בסעיף זה – מסמך נסיעה)" יבוא "מסמך נסיעה" ובמקום "ללשכה האזורית למינהל האוכלוסין של משרד הפנים" יבוא "בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "עם הוצאת מסמך נסיעה חדש לבעלו" יבוא "עם מסירת ההצהרה כאמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

ההוראה תקבע כי על מי שניתן לו מסמך נסיעה לנקוט אמצעים סבירים לשם שמירה עליו ולשם מניעת שימוש לרעה בו.

סעיף 3 סעיף 16 לחוק קובע הוראות לעניין אבדן או גניבה של מסמך נסיעה.

אגב התיקון המוצע לסעיף 16 בנוסחו בסעיף 2 להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק ולקבוע כי מקום מסירת ההצהרה על האבידה או הגניבה של מסמך הנסיעה תהיה בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה, כפי שהיא נקראת היום, במקום בלשכה האזורית למינהל האוכלוסין.

כמו כן, מוצע לקבוע בסעיף 16(ב) לחוק כי במקום שמסמך הנסיעה שאבד או נגנב יהיה בטל עם הוצאתו של מסמך נסיעה חדש, הוא יהיה בטל כבר עם מסירת ההצהרה בדבר האבדן או הגניבה, בלא תלות בהנפקתו של מסמך נסיעה חדש.

אמנם רשות האוכלוסין מדפיסה על גבי כריכות מסמכי הנסיעה הנחיות כלליות לשמירתם, אך אין די בכך. מסמך נסיעה, מעצם טיבו, הוא מסמך בעל חשיבות רבה, ולאבדנו עשויות להיות השלכות בהיבטים שונים. לפיכך, יש חשיבות לקבוע בחוק חובה לנקוט אמצעים סבירים לשם שמירה על מסמך הנסיעה ולשם מניעת שימוש לרעה בו.

על חסרונה של חובת שמירת מסמכי נסיעה בחוק הדרכונים עמד כב' השופט דנציגר בבג"צ 2651/09 האגודה לזכויות האזרח נגד שר הפנים (פורסם בנבו).

עם המעבר להנפקת מסמכי נסיעה ביומטריים, נוסף עוד היבט לצורך לקבוע חובת שמירתם של מסמכי נסיעה והוא העובדה שמדובר במסמכי נסיעה איכותיים ומתקדמים ביותר וכפועל יוצא מכך עלויות ההנפקה של מסמכים חדשים הן גבוהות יותר.

לנוכח האמור לעיל, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 16א אשר יקבע את החובה לשמור על מסמך נסיעה וזאת בדומה לחובת השמירה שנקבעה לגבי תעודות זהות בסעיף 28א לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965.

‡

